

מיתת ב"ד אף אינו מרבה אלא מחוייבים מיתת ב"ד, הא מה אני מרבה את המקלל אביו ואמו המסית והמדיח והמכשף ונביא שקר ועדים זוממים, ת"ל "ועשה" יצאו אלו שאין בהם מעשה, ע"כ יעו"ש. וא"כ מהו שכ' הרמב"ם והחינוך דמכשף חייב "חטאת" וכן מהו דס"ל לרמב"ם דאיכא ע"ז כרת], וצ"ע, עכ"ל המל"מ, יעו"ש.

או"ם מאידך יש לדייק ברמב"ם דס"ל דליכא בזה כרת, דיעו"ש בסהמ"צ [ל"ת ט'] שכ' דבאוב וידעוני חייב סקילה וכרת במזיד, ובשווג חייב חטאת קבועה יעו"ש. ומאידך יעו"ש אח"כ [ל"ת לד] גבי "מכשף" שכ' דהעובר ע"ז במזיד חייב סקילה, ובשווג חייב חטאת קבועה ע"ש. וא"כ מדהזכיר לכרת רק באוב וידעוני ולא בשאר מכשפים, ש"מ דרק בהם איכא כרת, וכדס"ל לתוס' ודלא כדדייק המל"מ מסהמ"צ דס"ל דאיכא ע"ז כרת, וא"כ יל"ע בזה. (נופת צופים להרה"ג ר' יהודה קוק שליט"א)

★ ★

במשנה: ש"ש ויש כריתות וכו'.

בתוספות הרא"ש ליבמות (ל"ד ע"א) מביא בשם רבינו מאיר [מרוטנבורג] ז"ל דמפרש לשון המשנה: ובשעת כניסתן לחופה החליפו. דלהכי נקט חופה, דבלא זה הוי נערה המאורסה שאין בה לא כרת ולא חטאת, מדלא תנן לה בל"ו כריתות ע"כ. ובספר ערוך לנר ביבמות שם תמה שזה חידוש גדול.

★ ★

וכתב הגאון ר' מנחם זעמבא זצ"ל - הי"ד בספר חדושי הגרמ"ז (סי' מ): יש להעיר בדברי הרבינו מאיר ז"ל דהוכיח דלית כרת וחטאת בנערה המאורסה מזה דלא נשנה בל"ו כריתות. ותמוה טובא, דאדרבה, אם נימא דיש בה כרת אף דלא כתיב בקרא, [בפרשת עריות דאחרי מות - קדושים, ששם נאמר "ונכרתו וגו'"], והיינו דנימא דהוי בכלל אשת איש דקרא, א"כ גם במשנה יש לומר כן, דהיא בכלל אשת איש, וכמו שתמה בערוך לנר עיי"ש.

אמנם י"ל, להמבואר בירושלמי בריש ביצה דפריך בהא דב"ש אומרים שאור בכזית וחמץ בככותבת. ולחד מ"ד גם באכילה לב"ש שאור בכזית וחמץ בככותבת. וא"כ ניתני ל"ז כריתות בתורה. ופי' הפני משה דמנין הכריתות לענין מנין חטאות נישנו, ולב"ש דחלוקין בשעורין, ממילא

מכשפים דלית בהם כרת, מדלא תני ברפ"ק דכריתות בל"ו כריתות וכו', עכ"ל יעו"ש.

או"ם מאידך יעו"י ברמב"ם ב"ספר המצות" (ל"ת שנב) דכ' וז"ל, וכן התבאר לך, שכל מי שנתחייב "מיתה בב"ד" איזו מיתה שתהיה, הנה האיש ההוא "בכרת" ג"כ, כשלא המיתוהו בב"ד או לא נודע לו, מלבד "עשרה אנשים" שהם מחוייבי מיתת ב"ד ואין עליהן "כרת", ואלו הם, מסית, ומדיח, ונביא שקר, ומתנבא בשם ע"ז, וזקן ממרא, ובן סורר ומורה וכו', וכל א' מאלו כשנחקרה עליו העדות יהרג, ואם לא יהרג כגון שלא יוכלו ב"ד להורגו [וכגון שהיה חסרון בדרישות או בחקירות או בהתראה וכיו"ב] או לא נודע לו וכו', אינו עומד בכרת, ושמואל אלו השרשים וזכור אותם, עכ"ל הרמב"ם בסהמ"צ יעו"ש.

ויעו"י ב"משנה למלך" בר"ה שגגות (פ"א ה"ב) שכ' דמדלא הזכיר הרמב"ם בסהמ"צ שם אף לשאר "מכשפים" דאיכא ע"ז חיוב מיתת ב"ד [וכברפ"ק דיבמות (ד.) ובפ"ז דסנהדרין (סז): דמבואר דגמרינן "סקילה" מאוב וידעוני לשאר מכשפים ע"ש, וכבתוס' בזבחים שם] ומ"מ ליכא ע"ז "כרת", ש"מ דס"ל לרמב"ם דע"ז אכן איכא אף כרת ולכן לא הזכירו. וקצת סמך יש לזה, מספ"ז דסנהדרין (סז): דאמרי' אלא אוב וידעוני בכלל "מכשפים" היו ולמה יצאו, להקיש עליהן ולומר לך מה אוב וידעוני "בסקילה" אף מכשף בסקילה, ע"כ. [וא"כ י"ל דמדנלמד שאר "מכשפים" מאוב וידעוני לענין "סקילה", דה"נ נלמד מהתם אף לענין "כרת" דאיתנייהו בכלהו]. ובלאו דמכשף [בסהמ"צ ל"ת לד] כ' הרמב"ם דמכשף בשוגג חייב "חטאת קבועה", וכ"כ "החינוך" [ולפי"ז ש"מ דאיכא ע"ז "כרת"]. עכ"ד המל"מ יעו"ש.

ואח"כ כתב, דלפי"ז יש לתמוה, למה לא מנה הרמב"ם "למכשף" (בכלל מג), וברפ"ק דכריתות נמי לא תני ליה במשנה דל"ו כריתות. ומ"מ דעת הרמב"ם צריכין תלמוד, דבתו"כ פ' ויקרא גבי "פר כהן משיח" מוכח בהדיא דמכשף לית ביה כרת, דמייתי לה בהדי מסית ומדיח דכוותיה, ומוכח נמי התם שאף אם היה מן הדין שיתחייב "חטאת" אף בדבר שאין בו "כרת", מכשף אין בו חיוב חטאת משום שאין בו "מעשה" [דיעו"ש בתו"כ בפ"ד פ"א (אות קצו) שכ' בזה"ל, או מה עכו"ם מיוחדת שחייבים עליה